

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 21CoP/55/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119220705
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 04. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Antónia Kandravá
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8119220705.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Antónie Kandravej a členov senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a JUDr. Ingrid Kalinákovej v právnej veci starostlivosti súdu o mal. X. E., J. X.X.XXXX, v konaní zastúpenú opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny K., dieťa rodičov matky M. E., J.Q. X.XX.XXXX, G. K., N. XX, právne zastúpenej JUDr. Vladimírom Milasom, advokátom so sídlom Prešov, Masarykova 13, a otca Q. G., J. X.X.XXXX, G. K., D. X, právne zastúpeného Mgr. Karolom Ševcom, advokátom so sídlom Hlavná 29, Prešov, v konaní o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní matky voči uzneseniu Okresného súdu Prešov z 09.01.2020 č.k. 30P/349/2019-22, takto

rozhodol:

- I. Mení uznesenie súdu tak, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamieta.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

I. Predmet konania

1. Otec sa podaným návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia domáhal, aby súd zveril mal. X. E., J.. X.X.XXXX, do jeho osobnej starostlivosti a matku zaviazal prispievať na jej výživu sumou 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného predpisu mesačne, ktoré bude poukazovať k rukám otca vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred, počnúc vykonateľnosťou tohto uznesenia.

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Prešov ako súd prvej inštancie (ďalej len ako „súd“) napadnutým uznesením rozhodol, cit.:

„z v e r u j e mal. X. E., J.. X.X.XXXX, do osobnej starostlivosti otca, ktorý je oprávnený a povinný maloleté dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok, matka je p o v i n n á prispievať na výživu mal. X. E., J.. XX.XX.XXXX sumou 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného predpisu mesačne, ktoré bude poukazovať k rukám otca vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred, počnúc vykonateľnosťou tohto uznesenia,

u k l a d á otcovi povinnosť v lehote 30 dní od právoplatnosti tohto uznesenia podať na príslušnom súde návrh na začatie konania o úpravu práv a povinností k mal. dieťaťu, toto neodkladné opatrenie bude t r v a ť do právoplatného skončenia konania o úpravu práv a povinností k maloletému dieťaťu, ktoré je povinný podať otec na príslušnom súde, žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.“

3. Súd svoje rozhodnutie o nariadení neodkladného opatrenia odôvodnil tým, že matka s maloletou v krátkych časových intervaloch menila miesto bydliska. Otec má zabezpečené bývanie pre maloletú. Poukázal na správu ÚPSVaR K., stanovisko starých rodičov z oboch strán, ktorí sa priklonili na stranu otca. Súd posúdil situáciu tak, že je v záujme maloletej X., aby vyrastala v stabilnom prostredí, ktoré jej vie poskytnúť otec. Návrhu vyhovel, dočasne zveril maloletú X. do osobnej starostlivosti otca. Matku zaviazal prispievať na výživu maloletej na základe návrhu otca v sume minimálneho výživného do jeho rúk. Otcovi uložil povinnosť v lehote 30 dní od právoplatnosti uznesenia podať na príslušnom súde návrh na začatie konania o úpravu práv a povinností k mal. dieťaťu (zmenu rozhodnutia).

4. Právne odôvodnil rozhodnutie ustanoveniami § 325 ods.2 písm. d), § 326 ods. 1, § 328 ods.2, § 329 ods.1 a 2, § 332 ods.1, § 333 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej „CSP“), § 2 ods.1 a 2, § 363, § 360 ods.1, § 366 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej „CMP“).

5. O trovách konania rozhodol podľa § 52 zákona č. 161/2015 CMP.

III. Obsah odvolania matky a vyjadrenia kolízneho opatrovníka k odvolaniu

6. Proti uzneseniu podala odvolanie matka. Poprela tvrdenia otca, že mal. X. nemá u nej zázemie, že neustále sa sťahujú, a že je ohrozená mravná výchova maloletej, ako aj tvrdenie, že maloletú psychicky týra. K obmedzeniu hovorov uviedla, že ich počet obmedzila z dôvodu, že maloletá bola po nich rozrušená. Vyslovila obavu, že otec môže odviezť maloletú do zahraničia, pretože tam pracoval. Uvedené potvrdila tým, že dňa 17.02.2020 jej otec poslal SMS správu, že s maloletou raňajkujú v M. a vráti sa s ňou na Slovensko dňa 06.03.2020. O vycestovaní matku neinformoval, napriek poučeniu kolíznu opatrovníčkou, ktorú o vycestovaní informoval. Namietala, že súd neskúmal náhlu zmenu postoja otca k starostlivosti o maloletú vo vzťahu k schválenej rodičovskej dohode, v ktorej súhlasil so zverením maloletej do starostlivosti matke.

7. Kolízny opatrovník vo vyjadrení konštatoval, že potreby maloletej sú zo strany otca zabezpečované adekvátne a náležitým spôsobom, otec maloletej vytvoril vhodné podmienky pre výchovu a starostlivosť. Navrhol potvrdiť uznesenie súdu ako vecne správne.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

8. Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“) v rámci kompetencií vyplývajúcich z ust. § 2 ods. 1 CMP v spojení s ust. § 34 CSP preskúmal napadnuté uznesenie podľa zásad uvedených v § 62 a nasl. CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario, a zistil, že odvolanie matky je dôvodné.

9. Podľa čl. 5 ods. 2 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), súd postupuje z úradnej povinnosti na základe zákona na účely prejednávania a rozhodnutia veci tak, aby ochrana práv bola rýchla a účinná.

10. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

11. Podľa § 388 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

12. Podľa § 378 ods. 1 CSP, na konanie na odvolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

13. Podľa čl. 5 zákona č. 36/2005 Z.z o rodine (ďalej len „ZoR“), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä a) úroveň starostlivosti o dieťa, b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,

f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa, g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

14. Podľa § 24 ods. 4 ZoR, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom.

15. Neodkladné opatrenie je možné aj v prípadoch, týkajúcich sa starostlivosti o maloleté deti nariadiť za predpokladu, že pomery maloletého je nevyhnutné upraviť bezodkladne; z tohto hľadiska je potrebné skúmať aj záujem maloletého na nariadení navrhovaného neodkladného opatrenia, ktorý bude daný predovšetkým vtedy, ak tento záujem maloletého bude narušený alebo ohrozený v prípade absencie bezodkladnej úpravy jeho pomerov; z uvedeného vyplýva, že pre splnenie podmienok na nariadenie neodkladného opatrenia je nevyhnutné osvedčenie vyššej miery intenzity narušenia záujmu maloletého na napĺňaní jeho všestranných potrieb (čo vyplýva práve z predpokladu nevyhnutnosti bezodkladného zásahu, aby tento záujem maloletého bol ochránený); z toho na druhej strane vyplýva, že pre splnenie podmienky nevyhnutnosti bezodkladnej úpravy pomerov maloletého pôjde zrejme v praxi predovšetkým o skutočnosti, ktoré evidentne zasahujú do konkrétneho záujmu maloletého na napĺňaní jeho všestranných potrieb.

16. Z obsahu odôvodnenia napadnutého uznesenia súdu prvej inštancie vyplýva, že súd pri nariadení neodkladného opatrenia dospel k záveru, že sú splnené podmienky pre jeho nariadenie. Vychádzal zo skutočností uvádzaných otcom maloletej a listinných dôkazov. Potrebu dočasnej zmeny úpravy výkonu rodičovských práv a povinností odôvodnil tým, že otec má zabezpečené bývanie pre maloletú a matka s maloletou v krátkych časových intervaloch menila miesto bydliska. Dočasné zverenie do osobnej starostlivosti otca považoval za opatrenie v najlepšom záujme maloletej s cieľom jej vyrastania v stabilnom prostredí, ktoré jej vie poskytnúť otec.

17. Po oboznámení sa s obsahom súdneho spisu odvolací súd uvádza, že nesúhlasí s prijatým záverom súdu prvej inštancie o potrebe prijatia tohto opatrenia vo forme zmenenej osobnej starostlivosti. Súd považuje za dôvodné zmeniť dohodnutú starostlivosť o maloletú z dôvodov potreby maloletej X., a jej vývinu v stabilnom prostredí, ktoré jej vie poskytnúť otec. Aj pokiaľ nastali na základe tvrdení otca pochybnosti o vhodnom výchovnom prostredí na strane matky, tieto musia byť natoľko závažné, že sú spôsobilé vyvolať potrebu pre prijatie okamžitej zmeny súdneho rozhodnutia, ktoré bolo vzájomne rodičmi dohodnuté a súdom schválené. Rozsudkom Okresného súdu Prešov č. k. 29P/232/2019-44 zo dňa 2.12.2019 súd schválil rodičovskú dohodu, podľa ktorej maloletú zveril do starostlivosti matky a upravil styk otca s maloletou. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 09.12.2019. Otec žiada prijatie neodkladného opatrenia len 9 dní po nadobudnutí právoplatnosti uvedeného rozhodnutia. Rodičovská dohoda bolo výsledkom rodičovskej zodpovednosti oboch rodičov, poznajúcich vzájomne seba a svoje povahové vlastnosti a predovšetkým potreby vlastného dieťaťa, ktoré bezpochyby obaja milujú. Obaja rodičia uzavreli dohodu o výkone svojich rodičovských práv a povinností ako výsledok ich zodpovednosti nájsť riešenie pre usporiadanie vzťahov po rozpade rodiny. K zmenám súdnych rozhodnutí pristúpi súd v prípade, ak sú splnené zákonné podmienky a dané skutkové okolnosti, teda je zistená podstatná zmena pomerov.

18. Neboli zistené tak závažné dôvody pre prijatie opatrenia o zmene výkonu rodičovských práv a povinností formou neodkladného opatrenia. Nemožno prijať záver o tom, že zo strany matky je starostlivosť o dieťa zanedbávaná a je ohrozený jej riadny vývin. Odvolací súd nezistil tak závažné skutočnosti, na základe ktorých by bolo dôvodné prisvedčiť tvrdeniam otca o zanedbaní starostlivosti o maloletú zo strany matky z dôvodu, že dieťa nemá u matky zázemie, neustále sa s matkou sťahujú, čím je ohrozená mravná výchova maloletej, o podozrení, že matka maloletú psychicky týra.

19. Odvolací súd apeluje na oboch rodičov, aby sa dohodli na všetkých otázkach spojených s výkonom ich rodičovských práv a povinností k mal. X.. Súdne spory medzi rodičmi vedú často k traumatizovaniu

maloletých detí, ktoré sa stávajú obeťami správania sa svojich rodičov. Optimálnou cestou vedúcou k nájdeniu najlepšieho záujmu dieťaťa nie je konfliktný súdny spor, ale rozumná dohoda rodičov. Ak rodičom chýba tento rozumný náhľad, nemožno dospieť k dobrému riešeniu žiadnym súdnym rozhodnutím“ (Uznesenie Ústavného súdu ČR zo dňa 20.2.2018, sp.zn. IV.ÚS 464/18).

20. Zvažujúc všetky relevantné kritériá záujmu maloletej sa odvolací súd pri úprave rodičovských práv priklonil k názoru, že vzhľadom k potrebe zachovania stability výchovného prostredia je v súčasnosti namieste ponechanie zverenia maloletej v starostlivosti matky. Otec síce opísal svoju obavu o tom, že matka mu dieťa neodovzdá, o tejto skutočnosti však nepredložil žiaden dôkaz, naopak, bez súhlasu a informovania matky vycestoval s maloletou do N. H.. Otázka najvhodnejšej formy osobnej starostlivosti rodičov voči mal. X. bude vyriešená v konaní vo veci samej na Okresnom súde Prešov pod. sp.zn. 27P/46/2020, po dôslednom zistení skutočného stavu. V konaní vo veci samej súd prvej inštancie vykoná dokazovanie v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie o zmenu úpravy práv a povinností k maloletej, v rámci ktorého posúdi všetky aspekty relevantné z hľadiska tejto úpravy, ktoré nie je možné posúdiť v tomto štádiu konania o nariadenie neodkladného opatrenia.

21. Podľa názoru odvolacieho súdu, otec neosvedčil nevyhnutnú potrebu, aby boli neodkladne upravené pomery účastníkov. Nebola preukázaná potreba dočasnej ochrany práv maloletého dieťaťa a neboli osvedčené skutočnosti, ktoré sú rozhodujúce pre jeho nariadenie do takej miery, že by ich odvolací súd považoval za dostatočné pre zmenu rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 29P/232/2019-44 zo dňa 2.12.2019.

22. Za daného stavu odvolací súd zmenil napadnuté uznesenie postupom vyplývajúcim z ust. § 388 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP tak, že návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia do jeho osobnej starostlivosti zamietol.

23. O trovách konania rozhodol v zmysle § 52 CSP v spojení s § 57 CSP a § 55, kedy nezhliadol dôvody pre priznanie náhrady trov konania niektorému z účastníkov konania vrátane trov odvolacieho konania.

24. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).